

Berta Laurová a Život na Kuksu očima hofmistra Seemana

Berta Laurová (1921 – 2008) byla redaktorka a spisovatelka, psala básně a povídky a její náměty se často zabíraly osobností hraběte Šporka a Matyáše Brauna (spolupracovala například na scénáři pro celovečerní hraný film o životě sochaře Matyáše Brauna a hraběte Šporka). Sbírka povídek *Život na Kuksu očima hofmistra Seemana* byla vydána roku 2015 a spojuje v sobě dvě díla inspirovaná autentickými deníky Tobiáše Seemana, sekretáře hraběte Šporka: *Příběhy hraběte Šporka* vydané nakladatelstvím Prostor roku 1992 a *Galantní slavnosti*, napsané roku 1994, které se za jejího života již vydání nedočkaly. Kniha *Život na Kuksu očima hofmistra Seemana* není skutečným deníkem Šporkova sekretáře. Z něj si bere pouze fakta, která již fantazie spisovatele zasazuje do smyšlených situací a zaujímá k postavám příběhů někdy až parodické postoje.

GEISSLERS
HOFCOMOEDIANTEN

Grandiózní, Energické, Inteligentní, Smyslně Svůdné, Laskavé, Empatické, Rytmičné, Strhující, Hravé, Okázalé, Fantastické – a především komediální. Takové je divadlo, které vám hrajeme už patnáct let! Jsme nezávislý divadelní soubor, který ve své tvorbě propojuje staré tradice s živým, současným divadlem. K barokní inspiraci přistupujeme s autorskou svobodou, mísíme původní s novým, vzletné s přízemním, činohru, zpěvohru, loutkohru i tanec – tak, aby to nás (a tudíž i vás) bavilo. Geisslers Hofcomoedianten vznikli v roce 2002 při příležitosti založení festivalu barokního umění Theatrum Kuks. Východočeský Kuks se pak stal naší domovskou scénou. Od sezóny 2014/2015 hrajeme ve VILE Štvanice v Praze.

Geisslers Hofcomoedianten se díla chopili poprvé u příležitosti křtu souboru povídek, kdy jej během festivalu THEATRUM KUKS 2015 představili ve formě krátkého inscenovaného čtení. Dalšího zpracování se dostalo vybraným kapitolám v následujících dvou letech a konečně tak vznikla chůdařská trilogie *Malé příběhy velkého hraběte*, která nahlíží život slavného barokního mecenáše z podobných perspektiv jako autorka předlohy.

Knihu je možné zakoupit v Rentzově muzeu v Kuksu. (Berta Laurová: ŠPORK. Život na Kuksu očima hofmistra Seemana, Gate Náchod 2015)

Režie: Petr Hašek
Scénář: Geisslers na motivy Berty Laurové
Dramaturgie: Helena Kebrtová
Scénografie: Jitka Nejedlá
Kostýmy: Jitka Nejedlá a Kristýna Šrolová

Hrají: Martin Bohadlo / Bartoloměj Veselý, Claudia Eftimiadisová, Petr Šmíd

Touto trilogií děkujeme našemu největšímu mecenáši – i tři sta let po jeho smrti stále spravujeme jeho dědictví!

Velké díky patří našim mecenášům z **Čalfa, Bartošík a partneři s. r. o.**, advokátní kancelář, jejichž finanční podpora umožnila vznik této inscenace.

Kontakt:
info@geisslers.cz

WWW.GEISSLERS.CZ

JSME NA SÍTÍCH

GEISSLERS
HOFCOMOEDIANTEN

uvádějí

MALÉ PŘÍBĚHY VELKÉHO HRABĚTE

Divadlo pod sukni a na vysoké noze

Ctnosti i malichernosti hraběte Šporka, jednoho z největších mecenášů umění barokních Čech a zakladatele lázní Kuks, v pouličním představení s chůdami a živými loutkami. Plenérová trilogie z fiktivních deníků sekretáře hraběte Šporka podle knihy Berty Laufrové *Život na Kuksu očima hofmistra Seemana*. Podívaná pro celou rodinu!

František Antonín Špork – mecenáš českého baroka

V literatuře, v hudbě, ve výtvarném umění, v architektuře i v divadle – snad ve všech oblastech barokního umění naleznete díla, která vděčí za svůj vznik podpoře hraběte Šporka. Mezi nimi i taková, která považujeme za nejzávažnější kulturní dědictví naší minulosti, jako je například unikátní stavba hospitalu Kuks v Královéhradeckém kraji a u něj sochy Ctností a Neřestí od sochaře Matyáše Bernarda Brauna, či jeho Betlém a komplex dalších pískovcových soch v nedalekém Novém lese u Žirče, které jsou řazeny dokonce mezi světová vrcholná díla barokního umění.

Hrabě F. A. Špork (9. 3. 1662 – 30. 3. 1738) studoval nejprve jezuitské gymnázium v Kutné Hoře, později práva a filozofii na Univerzitě Karlově. Cestoval po Evropě (Itálie, Španělsko, Francie, Anglie) a ve dvaceti letech se ujal správy zděděných panství: Lysé nad Labem, Konojed, Malešova a Choustníkova Hradiště včetně Kuksu. Pěstoval umění, vědu a byl také vášnivým „sudičem“ a lovcem. Založil dokonce vlastní řád sv. Huberta, jehož členové se věnovali tzv. parforsnímu honu (okázalé štvanici na jeleny, které psí smečka nahání lovcům na koních a štve je až k vyčerpání). Čestným členem tohoto řádu

jmenoval i císaře Karla VI. Do Čech přivezl také parforsní (lesní) roh.

Oblíbeným sídlem se hraběti stal Kuks, kde vybudoval zámek, lázeňský komplex a na druhém břehu Labe špitál (hospital). Zejména do Kuksu pak zval významné osobnosti uměleckého světa. Mezi nimi připomeňme kromě zcela zásadního Brauna také sochaře Františka Adámka z Nových Benátek, malíře Petra Brandla, Daniela Třešňáka a Ignáce Kapouna či mědirytcu Michaela Heinricha Rentze a Johanna Daniela Montalegreho. Špork se dále věnoval vydavatelské činnosti, a to zejména zakázaných publikací nekatolických náboženských učení. Na svém dvoře shromažďoval řadu literátů a hudebníků. S tím souvisí i jeho divadelní aktivity: roku 1701 založil v Praze v Hyberské ulici (vchod z ulice Na Poříčí) první veřejně přístupné stálé divadlo Comoedien Haus. Jeho obdobu vybudoval vzápětí v roce 1702 i na svém letním sídle v Kuksu. Byl to také Špork, kdo ve svých divadlech poprvé v Čechách uvedl benátskou operu, tehdejší nejmodernější žánr evropského divadla. A konečně, pro své divadlo si najal mimo jiné hereckou společnost Antona Josepha Geisslera, podle níž vznikli i současní Geisslers Hofcomoedianten.

Díl 1.: Ješitný hrabě

1. premiéra: 24. 8. 2016, Žireč, festival THEATRUM KUKS
2. premiéra: 11. 11. 2016, VILA Štvanice, Praha

F. A. Špork byl synem hraběte Jana Šporka, generála císařských vojsk, který si svůj šlechtický titul vysloužil za třicetileté války za bitvu u sv. Gottharda (povýšen do šlechtického stavu byl roku 1667). Po svém otci, který nebyl jen výtečný válečník, ale také dobrý hospodář, zdědil František Antonín rozsáhlá panství a nemalou hotovost. Co ubírala na vážnosti Šporkova jména příliš krátká tradice šlechtického rodu, to začal mladý hrabě nahrazovat slávou svých činů.

A to zejména na poli umění. Tak se v jeho konání mísila touha na sebe upozornit a vydobýt si uznání a postavení mezi českou šlechtou s citem pro opravdové umělecké skvosty a ušlechtilou snahou povznést kulturní život v Čechách. Tato dvojlomnost se projevovala celkově i v jeho osobnosti: byl prý pyšný, ješitný, tvrdohlavý a hádavý, a zároveň šlechtný, štedrý, zbožný a dobročinný.

Díl 2.: Hrabě Špork a černí sousedé

premiéra: 3. 6. 2017, VILA Štvanice, Praha

Hrabě Špork se v otázkách víry nespokojoval s tehdejšími oficiálními katolickými výklady. Vyhledával zakázané spisy francouzských jansenistů a sympatizoval i s českými nekatolickými proudy, čímž se dostal do pozice odpůrce a protivníka mocného jezuitského řádu. Vedli spolu časté spory, nejprve kvůli stavbě křížové cesty a kalvárie v lese, kde hraničilo Šporkovo a jezuitské panství, později i kvůli Šporkově nelegální tiskařské a vydavatelské činnosti. Vyvrcholily roku 1730 obžalobou Šporka z kacířství a jeho šíření. Již předtím byl Kuks obsazen vojskem a Šporkovi byly zabaveny všechny knihy. Nyní mu hrozila ztráta veškerých statků, pokud sto tisíc zlatých a doživotní vězení. Špork z celého soudního procesu nakonec nečekaně dobře vyvázl.

Díl 3.: O podivné svatbě dcery hraběte Šporka

1. premiéra: 24. 8. 2016, Žireč, festival THEATRUM KUKS
2. premiéra: 11. 11. 2016, VILA Štvanice, Praha

Hrabě Špork neměl mužského dědice. Dospělosti se dožily pouze jeho dvě dcery. Marie Eleonora a Anna Kateřina. Marie Eleonora se oddala duchovnímu životu. Byla však velmi vzdělaná a řadu spisů, které F. A. Špork dával tisknout, překládala právě ona. Anna Kateřina se tak stala jedinou nadějí na pokračování hraběcího rodu. Aby nezaniklo jeho jméno, Špork dceřina manželka Karla Swéerts (který byl zároveň jejím vlastním bratrancem) adoptoval. Rod s příjmením Swéerts-Sporck žije dodnes.

